

Rekerekem

Ko a tia n kaitibo ma te aomata ae e reke manin te COVID-19 irouna **KE** ko a tia n mena n te tabo are e mena naba iai te aomata are e a tia n reke irouna te aoraki irouna ngaia are e na rang kai reke manin te aoraki iroum.
Aikai bwai aika ko riai n karaoia.

Tiku kaonotiko?

ENG

Kabaitiko tiku ni kaonotiko n mwengam ke nakon tabo ni kaonoti ake a tararuaki ibukin 14 days.

Am katebwi ma aua (14) ni bong e moanaki man te bong are imuin am kabanea ni bong ni kaan ma te aomata are e reke irouna te COVID-19.

Nanona bwa ko aki kona n nako n mwakuri ke n nako n kamarurung. Karaoa am bobwai iaon te intanete ke karekeia am utu/raoraom bwa a na karekea kanam ke am bwai n aoraki.

Ngkana ko maeka ma te aomata are e reke irouna te COVID-19, tiku ni kaonotiko e moanaki mai imuin te bong are e kitana iai te auti te aomata are e reke n te aoraki (n aekan aei, e nako nakon te tabo ni kaonoti are e tararuaki) ke e a marurung man COVID-19.

N tabetai ao nake a tia n irekereke ma are e reke n te aoraki a tuangaki bwa a na nako nakon tabo ni kaonoti ake a tararuaki. Aio e karaoaki ibukin kamanoaia nake a maeka ma ngaia.

Iai te mwane ni buoka ibukia nake a kainnanaoaki bwa ana tiku ni kaonotia ibukin te COVID-19.

Karaoa am tutuo?

Tutuo aki kaboaki.

ENG

Ko na riai n tutuo n te tai ae waekoa. Ko na manga riai ni karaoa am tutuo kaua n (day 5) te kanimaua (5) ni bong ao manga teuana riki n te katebwui ma uoua ni bong (12) day 12 imuin am tai ni kaan ke ni kaitibo ma te aomata are e reke irouna te COVID-19.

Ko riai ni karaoi tenea (3) am tutuo:

- **Ngkai naba, ao**
- **Nimaua te bong (5)** imuin am kabanea n tai ni kaan ma te aomata are reke n te COVID-19 ao
- **Tebwui ma uoua (12) te bong** imuin kaanim ma te aomata are e reke n te COVID-19.

N tabetai ao a kainnanaoaki riki tutuo tabeua. N aron aei: Ngkana ko moanna n namakini kanikinaean te COVID-19. E na kaongoko te Botaki ni Kuakua (Public Health) am tai are ko na tuoaki iai.

Iai manin te aoraki imuin am tutuo: E a reke iroum te COVID-19. (E na tareboniko te Public Health).

E ngae ngkana akea manin te aoraki imuin am tutuo, ko riai n tiku ni kaonotiko ni karokoa e tuangko te Public Health bwa ko a kona ni kitana mwengam.

Ibukin rongorongon tabo n tutuo tarebonia te Healthline (0800 358 5453) ke nakon healthpoint.co.nz/covid-19/.

Kamatairikiko nakon kanikinaean te aoraki?

ENG

Tebwui ma aua (14) te bong imuin am kabanea n tai ni kaan ma te aomata are e reke irouna te COVID-19.

Kanikinaean te COVID-19 e kona n ae e reke teuana ke tabeua mai ibuakon aikai: *Te bebobeko ae e a tibwa reke ke are e rikirake ni korakora, te kabuebue ae e rietata, te moti ni ike, te maraki ni buua, te waanako ni ngako, buan am kona n noo kangkang ao n aroboi.*

Tabeman aomata e kona n reke irouia: *Te bekanako, te maraki n atu, marakin te mwatireti, te kan mumuta, te minotaki, te aki rau.*

E na reitaki ma ngkoe te Public Health imwarenanao tai n ongora tein maurim ao marurungin rabwatam. Tuangia ngkana iai iroum kanikinean te aoraki.

Ngkana a reke iroum kanikinaean te aoraki – e ngae ngkana akea manin te aoraki n am tutuo are koa tia ni karaoia – Ko na riai ni:

- karaoa am tutuo ngkai naba ao
- bon kakoroa mwaitin am bong are 14-day n tiku ni kaonotiko – e ngae ngkana e a manga oki riki muin am tutuo are akea manin te aoraki iai.

Iai te bae a na riai ni karaoi nake a maeka ma ngkoe?

ENG

A na riai n tiku n mwengaia inanon nima ua te bong mai nano.

A na riai kain te auti ni kabane n tiku n te auti ni karokoa e a tia n oki muin ana tutuo te aomata are e nakon te tabo are e kamataki ae akea manin te aoraki n ana kanimaua ni bong n tutuo.

Nanona bwa a aki kona kain ana auti ni kabane n nakonako ibukin te bwai teuana. Imain anne ngkanne, karekeia raoraomi ke ami utu bwa a na nikira te amwarake ke bainaoraki n ami mataraoa ke bobwai iaon te intanete.

A aki riai kain te auti n karaoa te tutuo ngkana akea irouia kanikinaean te aoraki ke ngkana a aki tuangaki mairouia taan kuakua.

*E aki kaineti aio nakoim ngkana ngkoe te tia mwakuri n te tabo ni kuakua. Taiaoka n tuo te healthline.

Tiku ni kaakoroko ni karokoa te tai ae e a eti taekam n nako mairouia kain te Public Health.

Tarebonia te Healthline ngkana a reke kanikinean te aoraki iroumi ao kam kainnanao buokami: Tarebonia 0800 358 5453. Ngkana kam korakai ni ikeike tarebonia te amburati: Tarebonia 111.